

BİR KADIN DÜŞMANI

Resat Nuri Güntekin

Öykü Mektup roman türünde işlenmiş olan eser, ilk olarak başkarakter Sara ile babası ve Sara ile yakın arkadaşı Nermin'e gönderdiği mektuplardan meydana gelmektedir. Sara, babasından uzakta İstanbul'da yaşamaktadır. Babası ise Erzurum'dadır. Sara, babasını iki yıldan beri görmemiştir, yanına ne kadar gitmek istese de zayıf olan tabiatından ötürü, kışı oldukça sert geçen Erzurum'a gitmesi uygun görülmez. Daha sonraki zamanlarda da, Sara babasına yanına gelmek ister gibi görünür, fakat asıl istediği dayısının kızı Vesime'nin düğününe gitmektir. Düğün, İstanbul'a yakın olmayan, küçük bir ilçede yapılacaktır. Sara, eğlenmek ve yeni insanlar arzusundaki genç bir kızdır. Köye vardığında, dayısının kızı Vesime'nin nişanlısı dahil, herkesin güzelliği ile dikkatini çeker. Köyde, büyük-küçük, genç-yaşlı herkesin tek konusu Sara olmuştur. Sara da bu ilgiden ziyadesiyle hoşnuttur, hatta Vesime'nin nişanlısının dikkatini çekmek için, kendisi özel bir çaba sarf etmiştir. Delikanlının ise düğün evveli aklı epey karışmış, Vesime ile gönülsüz evleniyor gibi hareket etmeye başlamıştır. Sara yaptığı hatayı fark edip pişmanlık duyar ve kendince oğlanı tekrar kuzeni Vesime'ye yöneltmeye çalışır. Düğünden önce kalabalık olan akraba ve tanıdıklara her gece güzel davetler verilmektedir. Bu davetlere yakınlarda kamp yapan sporcu gençler de katılır. Gençlerden Homongolos lakaplı, asıl ismi Ziya olan bir genç Sara'nın dikkatini çeker. Fiziksel olarak çirkin sınıfında, orta boylu Ziya, oldukça küstah tavırları, kaba yapısı ve en önemlisi kadınlara karşı gaddar ve sevgisiz tutumları ile nam salmıştır. Sara, kendisini gördüğü halde hiç yüz vermeyen hatta yok farzeden bu genci epey kafasına takmıştır. Kendine ve yakın gördüğü birkaç kişiye, Homongolos Ziya'yı kendisine aşık edeceğinin sözünü verir. Ancak, bu iş sandığı kadar kolay olmaz. Homongolos Ziya, kapalı bir kutu gibidir. Sara ne kadar, güzel, gözde bir genç hanım olsa bile, Sara'ya iyi davranmamaktadır. Çeşitli akıl oyunları ve küçük tiyatrolar ile Sara, Homongolos Ziya'yı daha fazla görmenin yollarını bulur. Hatta, oyuna dahil ettikleri kişiler Sara'nın kendisine aşık olduğu izlenimini verirler. Nihayet, kuzeni Vesime'nin düğünü gerçekleşir ancak Sara'nın köyden ayrılmasına az bir zaman kalmış olmasına rağmen emeline ulaşamamıştır. Aniden Homongolos Ziya'nın bir motosiklet kazasında öldüğü haberi gelir. Sara büyük şok içinde ve oldukça üzgündür.

Mektup roman türünde ele alınmış eserin ikinci bölümünde ise Homongolos Ziya ve ebediyete seneler evvel intikal etmiş olan, hayattaki tek yakın arkadaşı, dostu olan Necdet'e yazdığı mektuplardan oluşur. Mektuplar, vefat etmiş Necdet tarafından asla okunamayacaktır, fakat Homongolos Ziya'nın, başka kimsesi yoktur. Ziya ve Necdet, okul yıllarından beri arkadaşlardır. Yatılı okul çocukları, özellikle yeni gelen, kendilerinden küçük çocuklara türlü eziyet etmektedirler. Homongolos Ziya, Necdet'i ilk başta tartaklayıp, daha sonra himayesine almıştır. Homongolos Ziya, okulda da, gaddar, hırçın kişiliği ile kendisinden korkulan bir çocuktur. Fiziken çok kuvvetlidir, ve kendisine yapılan her türlü kötülüğün en acı şekilde öcünü aldığı bilinmektedir. Ancak, Homongolos Ziya'nın karakteri çocuk yaşlarında annesinin ölmesi, diğer kardeşlerinin ve babasının O'nu özellikle fiziki çirkinliğinden ötürü dışlaması ile, okul zamanlarında ise, kendisi ile sürekli dalga geçilmesi ve küçüklere yapılan insafsız muamelelerden sonra değişmiştir. Ayrıca, tipinden dolayı da bir kadının asla kendisini beğenmeyeceğini, tercih etmeyeceğini bildiğinden kadınlara düşman olmuş görünmektedir. Kendisi ile alakalı anlatılan, herkesin konuşup kınadığı mesele ise, Necdet ölüm döşeğindeyken, Ziya'nın Necdet'in nişanlısına Necdet'i son bir kez göstermemesidir. Aslında, Ziya, mektubun da anlatır ki; Necdet vahim bir kaza geçirmiştir, suratı tarumar haldedir. Ziya, nişanlısının aklındaki son görüntünün, Necdet'in bu hali olsun istemez. Ayrıca, kız, nişanlının yüzünü görünce ister istemez bir şaşkınlık ve üzüntü tepkisi verecektir. Bu da, ölmek üzere olan bir insan için gerekli bir şey değildir. Ziya, kendisinin bu konuyla ilgili ne kadar yoğun eleştirildiğinin farkındadır, fakat yargıları değiştirmek için uğraşmaz. Hatta, daha da kötü ve çılgın görünmek için olmadık işler yapar. Ziya, Sara'yı sevdiğinden bahseder, ölmüş arkadaşına, müzmin yalnız kalbi nihayet bir kadın için atmaktadır fakat kısa süre sonra Homongolos Ziya, Sara'nın ve çevresinin oynadığı tüm oyunları fark etmiştir. Mektubun sonunda Ziya, ölmüş arkadaşına çok yakında bir motor kazası olacağına ve aralarındaki hasretin yakında son bulacağına haberini verir.

Temalar

Düşüncesizlik İnsanlar, hareketlerinin sonuçlarını göz ardı ederek hareket ettiklerinde, bir şekilde kötü sonuçlar ile karşılaşacaklardır.

Ön Yargı İnsanlar, fiziksel özellikleri neticesinde dışlanmamalıdır.

Kişiler

Sara Başkarakter Sara, şımarık, her istediğini düşüncesizce yapan genç bir kızdır. Oldukça kıskanç yapıda

ve kendini beğenmiştir. Bulunduğu bir yerde, başka bir hanımın ilgi görmesine dayanamaz. Her istediğini elde edebileceğini düşünür.

Homongolos Ziya Hırçın, kaba yapısıyla, özellikle de kadınlara karşı düşmanca tavırlarıyla tanılır. Bazen dikkat çekmek için olmadık tehlikeli hareketler yapar. Hissiz ve merhametsiz bir insan izlenimini çevresine vermiştir.

Vesime Sara'nın dayı kızıdır. Hayatı tamamıyla düğünü ve evliliği ile alakalı gelecek planlarından ibarettir.

Paşa Baba Sara'nın babasıdır. Erzurum'da görev yapmaktadır. Kızından uzak olmasına rağmen, kızına düşkün bir babadır.

Remzi Bey Vesime'nin, ziraat mühendisi nişanlısıdır. Saf yapıda, genç bir adamdır. Sara'ya yakınlık hisseder fakat Sara'nın hatasını fark edip, kendisini uzaklaştırmasıyla, Sara aşkından vaz geçer

Sara (Şımarık)

Karakter Doğumundan itibaren el üstünde tutulmuş, istediği her şey yerine getirilmiş Sara, zayıf bünyeli, oldukça güzel genç bir hanımdır. Sara, fiziki güzelliğinin farkındadır, bu yüzden müşkülpesent davranışlar sergiler. tipinin kendisine her şeyi sağlayacağını düşünür. İstediklerini alabilmek için türlü tiyatrolar, Sara'nın gayelerinin parçasıdır. Şımarık yapısıyla da, hareketlerinin sonuçlarını düşünmez.

Aktiviteler Küçüklüğünden itibaren, ailesi tarafından Sara'dan beklenen tek şey, kendisine ve sıhhatine iyi bakmasıdır. Sara, zamanının yoğun bölümünü davetlerde ve eğlencelerde geçirir. Hayatında üstlendiği hiçbir sorumluluk yoktur. Ancak, yakın arkadaşı olan Nermin'e başından geçen her şeyi mektupla haber verir. Babasına da mektuplar yazar, fakat bunlar samimi olmayan, aldatıcı yazılardır.

ÖRNEK ANILAR

Kıskanç Sara, daima her şey de 'en' olmak istiyordu. Her şeye sahip olma duygusu O'nu müthiş kıskançlığa sevk ediyordu. "Belki de biraz kıskançlık...Çünkü ben her güzel şeyi kıskanırdım."

Şımarık Sara, sadece kendi nefsi için, sebep-sonuç ilişkilerini bilerek kurmayan, şımarık bir kızdı. " Fakat elimde değil...Ben minimini bir kız çocuğu olduğum zamandan beri böyleyim... Güzelliğim beni çok şımarttı. Etrafımdaki insanları kendime hayran ve esir etmekte adeta marazi bir zevk duyuyorum. Bu belki bir hastalık...Öyle sanıyorum ki etrafında hayret ve elem uyandırmayan bir güzellik ziyan olup giden bir şeydir."

Sosyal Hayatında hiçbir sorumluluk olmayan Sara, sosyal hayata çok önem veriyordu. Narin bünyesine rağmen, oldukça sosyal bir hayatı vardı. "Burada da geceleri gündüz etmeye başladık Nermin... 'İnsan üstüne güneş doğurmamalı' diye meşhur bir atalarsözü vardır. Güya uyuyan bir insanın üstüne güneş doğarsa o insan o gün ağırlıktan, baş ağrısından kurtulamazmış. Eski adamların her sözünde mutlaka bir hikmet vardır diye biz de bu tavsiyeye mümkün olduğu kadar riayet ediyoruz. Ekseri geceler güneşin doğduğunu görmeden evvel uykuya yatmıyoruz."

Numaracı Sara, bie şeyi elde etmek istediğinde, gayet güzel numaralar yapar, tiyatrolar oynardı. Hatta, kendisini Ziya'ya yumuşak huylu bir karakter olarak tanıtmayı başarmıştı. " Onu kızdırmak ve incitmek için türlü münasebetsizlik yapıyordum. Fakat o bir türlü kızmıyor, sade biraz mahzun oluyordu. Fikirleri öteki arkadaşlarımdan fikirlerinden baöbaşkaydı. Güzel gözlerinde görünüşlerden ziyade iç yüzlere, çehrelerden fazla ruhlara bakan insanların halim müsamahası vardı."

Müşkülpesent Sara, güzelliğinin farkındadır, hatta kendini olduğundan daha da yükseklerde görmektedir. Bu durum, Sara'nın müşkülpesent bir karakter olmasına neden olmuştur. "Ne yazık ki ben hayatımı kimseye vakfedemeyeceğim...Bir türlü kimseleri beğenemiyorum...Yirmi iki yaşına geldiğim halde..."

Homongolos Ziya (Gururlu)

Karakter Homongolos Ziya, hayatı ailesinin yanında türlü talihsizliklerle başlamış, küçük yaşlarda fiziki çirkinliğinden dolayı dışlanmış ve yatılı okumaya "mutluluk ve hevesle" bırakılmış bir genç adamdı. Saf ve yumuşak huylu olduğu dönemde ezilmişliğin tesiri ile, Homongolos Ziya, mevcut karakterinden ziyade farklı bir karaktere bürünmüştü. Esasen, kendine ait olmayan bu huyları benimsemiş olmamasına rağmen, daha güçlü görünmek ve bazı şeyleri maskeleyerek adına kullandığı yöntem ve karakter evrimi ölümünden sonra ortaya çıkacak, gerçek Ziya karakteri çok sonra anlaşılacaktı. Ancak, kendinde oluşturduğu, gösterdiği karakteriyle; merhametsiz, hissiz davranan, özellikle kadınlara karşı düşmanlık alametleri gösteren Homongolos Ziya, zaman

zaman boşboğaz, kaba ve cüreetkar olabiliyordu. .

Aktiviteler Yatılı okulda, sayıca çok fazla çocukla birlikte ergenlik dönemini yaşayan Ziya'nın zamanı ders çalışmak yerine, okul arkadaşlarıyla mücadele içinde geçer. Ziya, sporcu olduğunda ise farklı branşlarla uğraşır, boks, yüzme bunlardan birkaçıdır. Ayrıca, Ziya davetlere ve eğlencelere katılmayı sever.

ÖRNEK ANILAR

Hissiz Homongolos Ziya, çevresinde hissiz, merhametsiz olarak anılırdı. İnsanlar, O'nun neyi,niçin yaptığını bilmeden, kendisine sormadan bu sıfat koymuşlardı. "Onun ne kadar hissiz bir adam olduğunu göstermek için size bir vaka anlatayım. Bunun kardeş gibi beraber büyüdüğü bir arkadaşı varmış...Harpte feci bir surette yaralanmış. Hastaneye kaldırmışlar...Homongolos gece yatağının başından ayrılmıyormuş...Yaralının İstanbul'da güzel bir nişanlısı varmış...Zavallı çocuk sevdiğinin ölmek üzere olduğunu haber alınca duramamış...'Onu mutlaka son bir defa göreceğim' diye feryada başlamış...Bir türlü önüne geçememişler...Üç günlük bir seyahatten sonra yarı ölü bir halde hastaneye gitmiş. Yaralı sevgilisini son bir defa kucaklamak istemiş. Fakat Homongolos iri vücuduyla kapıya dayanmış...'Hasta ağırdır...Doktor kimse ile görüştürülmemesini tembih etti...Müsaade edemem' demiş...Genç kız hıçkırıklarla ağlıyor, yerlerde sürünerek bu canavarın ayaklarını öpüyormuş."

Kadın Düşmanı Homongolos, hayatında hiçbir kadınla Sara'ya kadar yakınlık kurmamıştı. Hatta, çirkinliğinden ötürü kadınların kendisinden hoşlanmayacaklarını, dalga geçeceklerini düşünürdü. Bu sebeplerden, Homongolos Ziya, kadın düşmanı karakterli bir adam olarak tanınılıyordu. "Homongolos kadınlardan kaçır, bazen zaruri olarak onlarla konuştuğu zaman evvela terbiyeli terbiyeli söze başlar...Sonra kendini tutamaz, yavaş yavaş sapır."

Boşboğaz Homongolos, ne dediğini tartmadan konuşmayı alışkanlık haline getirmiş, boşboğaz bir adamdı. "Ne yapayım Reis Bey...Delik Kırba nasıl su tutmazsa benim ağızım da öyle söz tutmaz. Bu bir hastalıktır. İsterseniz doktora muayene ettirin...Maahaza benim kabahatim düşündüğümü söylemekten ibarettir... Ne yapayım salonlarda, sosyetelerde uzun müddet idman yapamadım. Düşündüğümün tersini söyleyemiyorum."

Kaba Homongolos'un kaba davranmak, çevresine kaba izlenim vermek hoşuna gidiyordu. "Efendim ben kaba saba bir dağ adamıyım...Böyle kibar ve zarif meclisler için lazım gelen bütün vasıflardan mahrumum..." Homongolos'un kaba davranış biçimi, yatılı okul senelerinde kendisine yerleşmişti. "Ruhumdaki huşunet de gittikçe artıyordu.Değil insanlar taşlar ve tahtalarla uğraşırken bile çılgın hiddetlere, heyecanlara kapılıyor, kudurmuş hayvanlar gibi korkunç hırıltılarla dört yana saldırıyordum."

Cüreetkar Kendini ezdirmemek için yaptığı kötü hareketlerden sonra Homongolos, tüm davranışlarının kabul gördüğünü fark etmişti. Asıl, çekingen davrandığı vakit daha vahim sonuçlarla karşılaştığını tecrübe ettiğinden, cüreetkar bir karakter haline geldi. "Sana beyhude yere öğünmüyorum Necdet. Değil o günkü miskinler, mektebin an acar edepsizleri bile benden çekinirlerdi. Çok kuvvetliydim. Bundan daha ehemmiyetli olarak çılgın bir cür'etim vardı. Gözümü daldan budaktan sakınmazdım."